

MCO (F) 97

**M.Com. (Final) Examination, June 2009
(SIM)
COMMERCE
Paper – II : Industrial Relations**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 90

SECTION – A

Answer **any three** questions. **Each** question carries **15** marks. **(3×15=45)**

1. Explain the role of Central Worker's Education Board in educating the labourers and trade unions in India.
2. Critically explain the industrial dispute settlement machinery in India.
3. Define Industrial Relations. Explain the different parties of Industrial Relations in India.
4. Discuss the significance of collective bargaining as a tool of resolving conflicts and disputes.
5. Discuss the importance of workers' participation management in industrial relation.

SECTION – B

Answer **any three** questions. **Each** question carries **10** marks. **(3×10=30)**

6. Explain the problems of Indian Trade Unions.
7. What are the objectives of industrial relations ?
8. Explain the role of governments in settlement of industrial disputes.
9. Discuss the role of trade union in collective bargaining.
10. Discuss in brief the objectives of ILO.

SECTION – C

Answer **any three** questions. **Each** question carries **5** marks. **(3×5=15)**

11. a) Explain the functions of reorganized trade union.
b) Explain the process of collective bargaining.
c) Write a note on employees' stock option scheme.
d) Social security in India.
e) Objectives of Industrial Disputes Act, 1947.

P.T.O.

MCO (F) 97

ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿ

ಭಾಗ - ಎ

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಹದಿನೈದು ಅಂಕಗಳು.

(3×15=45)

1. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಂಡಳಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಭಾರತದ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿವಾದ ತೀರ್ಮಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
3. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
4. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಚೌಕಾಸಿಯ ತಂತ್ರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
5. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಬಂಧದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಭಾಗ - ಬಿ

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಹತ್ತು ಅಂಕಗಳು.

(3×10=30)

6. ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಘಗಳ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
7. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಬಂಧದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾವುವು?
8. ಕೈಗಾರಿಕಾ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
9. ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಚೌಕಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
10. ಐ. ಎಲ್. ಒ. ದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಭಾಗ - ಸಿ

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಐದು ಅಂಕಗಳು.

(3×5=15)

11. ಎ) ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಬಿ) ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಚೌಕಾಸಿಯ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ಸಿ) ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಆಪ್ಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
ಡಿ) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ.
ಇ) ಕೈಗಾರಿಕಾ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಕಾಯ್ದೆ 1947 ರ ಉದ್ದೇಶಗಳು.